

A szoftver szerzői jogi oltalma

Szerző: HARKAI István

Affiliáció: adjunktus, Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar Összehasonlító Jogi és Jogelméleti Intézet

Rovat: Szerzői jog és iparjogvédelem

Rovatszerkesztő: GRAD-GYENGE Anikó, POGÁCSÁS Anett

Lezárás dátuma: 2023.03.01

Idézési javaslat: HARKAI István: „A szoftver szerzői jogi oltalma” in JAKAB András – KÖNCZÖL Miklós – MENYHÁRD Attila – SÜLYOK Gábor (szerk.): Internetes Jogtudományi Enciklopédia (Szerzői jog és iparjogvédelem rovat, rovatszerkesztő: GRAD-GYENGE Anikó, POGÁCSÁS Anett) <http://ijoten.hu/szocikk/a-szoftver-szerzoi-jogi-oltalma> (2023). Konkrét szöveghelyre való hivatkozáshoz javasoljuk a szövegbeli bekezdésszámok használatát, pl. [8] vagy [12]-[18].

A számítógépek megjelenése szükségképpen vonta magával azon számítógépi programoknak a kifejlesztését, amelyek lehetővé teszik a gép és az ember közötti kommunikációt, és amelyek segítségével a gépet az ember rá tudja venni a legkülönbébb feladatok elvégzésére. Mára a digitális technológiák, az exponenciálisan bővülő számítókapacitással rendelkező hardverek és az egyre kifinomultabb feladatokat ellátni képes szoftverek egyre szélesebb körben határozzák meg több milliárd ember hétköznapjait. A hardverek és az azokat vezérlő szoftverek ott vannak a mosógépben, a hűtőgépben, az egészségügyi eszközökben, a járművekben, a hadiiparban, az űrtechnológiában vagy akár a zsebünkben lapuló okostelefonban, amelyen keresztül a pénzügyeinket intézzük, kommunikálunk vagy a kertünkben elhelyezett vadkamera képeit figyeljük. A szoftverekről vagy más néven számítógépi programalkotásokról szóló szócikkben röviden sorra vesszük a releváns nemzetközi, európai uniós és egyesült államokbeli, valamint magyarországi szerzői jogi szabályokat, hogy az olvasó képet kaphasson e rendkívül érdekes és napjainkat alapjaiban meghatározó technológia szerzői jogi aspektusairól.

Tartalomjegyzék

- 1. Számítógépi programalkotás – az oltalom tárgya, alanya és tartalma**
  - 1.1. Az oltalom tárgya
  - 1.2. Az oltalom alanya – a szoftver szerzője
  - 1.3. Az oltalom tartalma – vagyoni és személyhez fűződő jogok
- 2. Számítógépi programalkotások a nemzetközi szerzői jogban**
- 3. Számítógépi programalkotások az Európai Unió szerzői jogában**
- 4. Számítógépi programalkotások a magyar szerzői jogban**
- 5. A számítógépi programalkotás egyéb lehetséges oltalmi formái**
- 6. JEGYZETEK**

1. Számítógépi programalkotás – az oltalom tárgya, alanya és tartalma

1.1. Az oltalom tárgya

[1] A szerzői jogi oltalom *tárgya* a számítógépi programalkotás, a szoftver. Faludi Gábor elválasztja a két fogalmat egymástól. Szoftver alatt összetett teljesítményt ért, amely „egymással összefüggő programokból, protokollokból, eljárásokból, szabályokból és dokumentációkból áll, ami vagy számítógépet működtet, vagy pedig a számítógép működésével összefüggésben valamilyen feladatot old meg”.^[1] Vagyis ebben a tekintetben inkább funkcionális, semmint esztétikai alkotással van dolgunk.^[2] Lovas Lilla Júlia a kettő közötti különbséget abban látja, hogy a szoftverbe beleértendő a számítógépi program is, illetve azon kívül más kapcsolódó, jellemzően irodalmi vagy esetleg grafikai alkotások, így például a programdokumentáció, a használati útmutató. Lovas a szoftverek két nagy csoportját különbözteti meg: az operációs rendszereket és a felhasználói szoftvereket.^[3] Barzó Tímea említést tesz tulajdonosi szoftverről, amely körébe a kereskedelmi, shareware, freeware programokat sorolja, illetve beszél a szabad szoftverekről is.^[4] Auer Ádám és Papp Tekla a szoftvereket az angolszász rendszernek megfelelően az alábbi kategóriákba osztja: rendszer (*system software*), dizájn, alkalmazás (*application software*), internettel kapcsolatos feladatokat ellátó (*internet-related software*), tesztelő szoftver (*benchmark software*), szolgáltatás alapú licencia modell (*software-as-a-Service*, SaaS) és felhőalapú szoftver (*cloud computing*).^[5] A szoftver szinonimájaként használt számítógépi programalkotások programlogikát követő algoritmusok, parancsok összessége, amelyeket egy adott programozási nyelven írtak, funkciójuk, hogy valamilyen eljárást általuk le lehessen folytatni. Farkas Henrietta Regina szerint a számítógépi program szűkebb fogalom, amely megállapítások és utasítások rendszerét jelenti, a szoftver pedig amellet, hogy magában foglalja a számítógépi programot, tartalmaz még más alkotásokat is.^[6] A program kódja a *forráskód*, amely a szakértő programozó számára érthető, illetve a *tárgykód*, amelyet a számítógép – a *hardware* – az adathordozóról beolvas, majd futtat. A folyamat visszafelé is működtethető, vagyis a tárgykód forráskóddá alakítható. Ezt a folyamatot *dekompilációnak*, vagyis *visszafejtésnek* (*reverse engineering*) nevezzük,^[7] amelyre a későbbiekben részletesen kitérek. Szabó János szoftver alatt a számítógépeken futtatható programokat érti, amelyek a hardverek működtetéséért felelnek.^[8] Auer Ádám és Papp Tekla a forráskódot tekintik az eredeti műpéldánynak, mert ezt képes az emberi szem érzékelni, olvasni.^[9]

[2] A számítógépi programalkotások szerzői jogi oltalma az alkotás egyéni, eredeti jellegében gyökerezik, vagyis amennyiben a program magán hordozza ezt az egyéni, eredeti jelleget, automatikusan védelemben részesül. Más követelménynek nem kell megfelelnie, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) maga is deklarálja az [1. § \(3\) bekezdésében](#), hogy a védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítéllettől. Ez az oltalmi forma különösen kedvező a programfejlesztő vállalkozások szempontjából, hiszen semmiféle költséggel nem jár, a mű keletkezése pillanatától megilleti a jogosultakat, még hozzá a védelmi idő (->[védelmi idő a szerzői jogban](#)) teljes időtartamára.^[10] A programozó szellemi tevékenységének eredeti kifejeződése az a mozzanat, amely megkülönbözteti a szoftvert a szimpla ötlettől, elvtől, elgondolástól, eljárástól, működési módszertől vagy matematikai művelettől, amelyek közül az ötletnek, működési elvnek, eljárásnak különös jelentősége van a számítógépi programok esetében.^[11] Az alábbiakban több olyan bírósági döntésre is fogok hivatkozni, amelyekben a fő kérdés az volt, hogy hol húzódik a határ a funkció mögötti elv, ötlet, eljárás és az egyéni, eredeti ->[szerzői műnek](#) tekintendő, így védett szoftver között.

1.2. Az oltalom alanya – a szoftver szerzője

[3] A szoftver esetében a szerzői jogi oltalom alanya a programozó szerző, aki a megfelelő

programnyelv felhasználásával a programot „megírja”, előállítja. A szoftverek ugyanakkor az esetek többségében összetett művek, amelyek szoftver forrás- és tárgykódján, illetve a kapcsolódó dokumentáción kívül tartalmaznak grafikai alkotást, audiovizuális műveket, ->[hangfelvételt](#) vagy akár ->[előadóművészi teljesítményt](#) is, amennyiben videójáték-szoftverről beszélünk. A grafikus felhasználói felületeknek (*Graphical User Interface*, GUI) különös jelentősége van, hiszen a végfelhasználó ezen keresztül tud a programmal és az általa vezérelt hardverrel kommunikálni.^[12] Az ilyen jellegű alkotásokat az Szjt. *együttesen létrehozott műveknek* tekinti.^[13] Ezen műtípusok esetében a mű feletti szerzői jogot a szerzők jogutódjaként az a természetes vagy jogi személy szerzi meg, akinek vagy amelynek kezdeményezésére és irányításával a művet létrehozták, és aki vagy amely azt a saját nevében nyilvánosságra hozta. Az együttesen létrehozott művek esetén a megalkotásban együttműködő szerzők hozzájárulásai olyan módon egyesülnek a létrejövő egységes műben, hogy az egyes szerzők jogait külön-külön nem lehet meghatározni. Mivel a szoftverek előállítása az esetek többségében befektetés-intenzív tevékenység, a programozók általában valamilyen fejlesztő cég keretei között végzik tevékenységüket, vagy megbízási, vállalkozási tevékenység formájában hozzák létre a ->[szerzői művet](#), amelyet aztán a munkáltató/megbízó rendelkezésére bocsátanak, egyúttal átengedve a kizárólagos felhasználási jogok gyakorlását is.^[14] A szoftverfejlesztés kifejezetten tőkeintenzív iparág, amelyben a fejlesztési munkákat irányító munkáltató érdekeit is figyelemmel kell lenni. Az [Szjt. 30. §-a](#) alapján a munkaviszonyban alkotott művek (->[szolgálati alkotás](#)) esetében (*works made for hire*) a mű átadásával a vagyoni jogokat (->[szerzői vagyoni jogok – felhasználás, felhasználási módok](#)) a szerző jogutódjaként a munkáltató szerzi meg, ha a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelezettsége.^[15]

1.3. Az oltalom tartalma – vagyoni és személyhez fűződő jogok

[4] A számítógépi programalkotáson fennálló szerzői jogi védelem tartalma a vagyoni és személyhez fűződő jogok (->[személyhez fűződő jogok a szerzői jogban](#)) összessége. A vagyoni jogok (->[szerzői vagyoni jogok – felhasználás, felhasználási módok](#)) körébe tartozó kizárólagos jogok azt a célt szolgálják, hogy a jogosultak a szoftver előállításának és nyilvánossághoz juttatásának folyamatát megfelelő módon ellenőrizni tudják, és a program létrehozásába fektetett erőforrásokat kiaknázhassák. Az alábbiakban ezekre részletesen is kitérek, azonban előre bocsátandó álljon itt a legfontosabb vagyoni jogok összessége, amelyek biztosítják a szoftverek fizikai és digitális műpéldányai feletti jogosulti rendelkezés szabadságát. A szoftveripari értékláncok mindkét szegmensében – a hagyományos, fizikai adathordozón történő terjesztés és a digitális nyilvánossághoz közvetítés – elengedhetetlen vagyoni jog a *többszörözés*, amely biztosítja a jogosultak számára a másolatok száma fölötti ellenőrzést. A szoftver jogosultjának joga ugyancsak kiterjed a számítógépi program vagy másolatainak bármilyen formában történő nyilvános *terjesztésére*, beleértve a bérbeadást is. A vagyoni jogok tekintetében releváns lehet még a mű nyilvános előadásának, illetve képernyőn való megjelenítésének a joga. Fontos további vagyoni jog a szoftverek tekintetében az átdolgozás joga is. A vagyoni jogok nem biztosítanak korlátlan uralmat a ->[szerzői mű](#) felett. A korlátozások és kivételek (->[szerzői jogi kivételek és korlátozások](#)) a szoftverekben foglalt információhoz való hozzáférés, a programok megfelelő működtetése szempontjából kulcsfontosságúak. A vagyoni jogok összessége mellett a védelem tartalmához tartozik a *személyhez fűződő jogok* (->[személyhez fűződő jogok a szerzői jogban](#)) összessége is, amely magában foglalja a szerző nevének feltüntetéséhez való jogot, a mű nyilvánosságra hozatalának jogát, illetve a mű egységének védelmét. A szoftverek felhasználása esetében a személyhez fűződő jogok gyakorlása Faludi szerint nehézkes.^[16]

[5] A szoftveripar rendkívül tőkeintenzív, amely egyet jelent a vagyoni jogok (->[szerzői vagyoni jogok – felhasználás, felhasználási módok](#)) rendkívül fontos szerepével. A szoftverek felhasználása főszabály szerint felhasználási engedély megszerzése és a felhasználási díj megfizetés mellett lehetséges. Mivel a szoftverek természetüknél fogva digitális termékek, ezért a másolásuk is rendkívül könnyű, amely engedély nélkül könnyedén a jogosultak vagyoni érdekeinek csorbításához

vezethet, ezért a jogalkotó – ahogyan azt a későbbiek során látni fogjuk – a korlátozások és kivételek (->[szerzői jogi kivételek és korlátozások](#)) esetköreit is szigorúbban szabta meg. A szoftvert jogszerűen felhasználó személynek a futtatáshoz szükséges másolási cselekmények, az időleges többszörözés^[17] és szűk körben a visszafejtés kivételével korlátozottak a lehetőségei, amelyeket tovább szűkítenek a hatásos műszaki intézkedések, amelyek a jogellenes másolási cselekményekkel szemben igyekeznek szoftveres úton védeni a programokat.^[18] A számítástechnika és szoftveripar korai évtizedeiben a számítógépek jóval drágábbak voltak, mint maguk a szoftverek, ám később ez a tendencia megfordult. A gépek egyre gyorsabbak és eközben egyre kisebbek lettek. Kilépve az egyetemek és kutató laboratóriumok falai közül személyi számítógépek formájában a mindennapok részeivé lettek.^[19] Ezzel párhuzamosan vált egyre dominánssabbá a szoftveripar, amely hamar felismerte, hogy a befektetéseit védeni kell, ennek pedig legkézenfekvőbb, legolcsóbb és leghatékonyabb módja a szerzői jog. A programok nagy többsége ettől kezdve csak fizetség ellenében vált elérhetővé.^[20] A jogosulti érdekek minél magasabb szintű védelme érdekében a felhasználást szigorú szerződéses klauzulákhoz kötötték, amely más ->[szerzői művek](#)hez képest sokkal szűkebb körű hozzáférést biztosít a végfelhasználóknak. Mivel a számítógépi programalkotásokra óriási igény mutatkozik a nyilvánosság és a fogyasztók részéről, ezért igen hamar kialakult az ún. *szabad szoftver mozgalom*, illetve a nyílt forráskódú szoftverlicenck szerződéses gyakorlata. Ezek olyan szerződések, amelyek a standard felhasználási szerződéseken (->[szerzői jogi felhasználási szerződés](#)) túlmutató lehetőségeket biztosítanak a felhasználók számára, akik a szoftvert például futtathatják, megismerhetik a forráskódját, amelyet módosíthatnak is, és az átdolgozott vagy új szoftvereket terjeszthetik is. A nyílt forráskódú szoftverek előállítás és fejlesztése lényegesen olcsóbb, az internet segítségével pedig felhasználók széles tömegei vehetik ki a részüket a program tökéletesítéséből.^[21]

2. Számítógépi programalkotások a nemzetközi szerzői jogban

[6] Faludi Gábor emlékeztet rá, hogy a szerzői jogi jogvédelem garantálása előtt a szoftverek védelmét a bírói esetjog alakította, amely ügyekben jellemzően a szoftver fejlesztője és a kereskedelmi felhasználók közötti szerződészegési eseteket kellett valahogy eldönteni.^[22] A számítógépi programok nemzetközi szintű (->[nemzetközi szerzői és szomszédos jogi egyezmények](#)) szerzői jogi védelmét a TRIPS-egyezmény^[23] teremtette meg elsőként. A [10. cikk 1. pontjának](#) rendelkezése szerint a számítógépes programok a [Berni Unió Egylemény \(BUE\)](#) szerinti irodalmi művekként akár forrás kód, akár tárgyi kód formájában védettek. E megfogalmazásból világosan látszik annak az évtizedekig tartó diskurzusnak a vége, amely szerint a szoftverek a szerzői jog védernyője alatt nyernek elhelyezést, méghozzá mint irodalmi alkotások, amelyeket sajátos programnyelven írnak. Faludi szerint a BUE kézenfekvő megoldás volt, hiszen az irodalmi művet bármilyen formában, bárhogyan létre lehet hozni.^[24] A TRIPS-egyezmény egyetlen konkrétan nevesített vagyoni jogként biztosítja a szoftver jogosultjai számára a program nagyközönség részére való kereskedelmi bérbeadás jogát.^[25] A [9. cikk 1. pontja](#) kimondja, hogy a BUE 1–21. cikkében, valamint a Függelékben foglaltakat a TRIPS-t aláíró országok továbbra is betartják. A [TRIPS 9. cikk 2. pontja](#) kizárja a védelem köréből az ötleteket, eljárásokat, működési módszereket vagy matematikai elméleteket. Ugyanezt a megközelítést tette magáévá a [WIPO szerzői jogi szerződésében](#)^[26] is a nemzetközi jogalkotó, amikor kimondta, hogy a számítógépi programok a [BUE 2. cikke](#) értelmében irodalmi művekként részesülnek védelemben. A védelem terjedelme független attól, hogy a program milyen módon vagy formában kerül kifejezésre.^[27] A WIPO egyébként már korábban is igyekezett definiálni a szoftvert. Az 1978-ban kidolgozott mintaszabályzat 1. §-a az alábbi részeit különítette el a programoknak: *számítógépi program* (parancsok, utasítások sorozata, amelyeket egy számítógép képes végrehajtani), *programleírás* vagy *programdokumentáció* (az eljárás részletes ábrázolása, leírása, illetve a *kiegészítő dokumentáció* vagy *leírás*).^[28] A WIPO Szerzői Jogi Szerződése a vagyoni jogok (->[szerzői vagyoni jogok – felhasználás, felhasználási módok](#)) körében nevesíti a terjesztés,^[29] a bérbeadás^[30] és a nyilvánossághoz közvetítés jogát.^[31] Emellett pedig a TRIPS-hez hasonlóan az [1. cikk \(4\) bekezdésében](#)

azt is kimondja, hogy a szerződő felek betartják a BUE 1–21. cikkeiben és Függelékében foglalt rendelkezéseket.

[7] A szoftverek irodalmi művekkel való illetén rokonítása Lovas szerint kritizálható, mivel a programnyelvek nem hasonlítanak azon nyelvek egyikéhez sem, amelyeken az irodalmi alkotásokat létrehozták. Ezen nyelvek még forráskódban is csak a szakemberek számára érthetők, nélkülözik az esztétikumot, mivel ezek a „funkcióorientált algoritmusok [...] egy probléma megoldását szolgálják”.^[32] Lovas a szoftver még egy nagyon sajátos funkciójára is felhívja a figyelmet, amely megkülönbözteti az irodalmi alkotásoktól. A programot ugyanis nem papírra vetik, hanem betáplálják a számítógépbe, amely onnantól kezdve „magától működik”. Fontos tehát leszögezni, hogy ugyan valóban van hasonlóság az irodalmi művek és a szoftverek között, amelyet a nemzetközi jogalkotó (->[nemzetközi szerzői és szomszédos jogi egyezmények](#)) is elismert azzal, hogy a szoftverek számára szerzői jogi védelmet az irodalmi művek analógiájára teremtett meg, a két műtípus nem azonos egymással.

3. Számítógépi programalkotások az Európai Unió szerzői jogában

[8] Európában a számítógépi programok védelméről a [2009/24/EK irányelv](#) (Szoftver-irányelv) gondoskodik. Az uniós jogalkotó célja, hogy lebontsa a tagállami szabályok különbségei által emelt azon korlátokat, amelyek negatív hatást gyakorolnak a belső piac működésére a szoftverek vonatkozásában.^[33] A védelem feltétele, hogy a programnak „a szerző saját szellemi alkotásának kell lennie”.^[34] Ezzel egybehangzó ítéletet hozott az Európai Unió Bírósága (EUB) is a Nintendo ügyben,^[35] megállapítva, hogy a játékszoftverek ->[szerzői művek](#) tekintendők, amelyeket a védelem akkor illeti meg, ha „eredetiek, vagyis a szerző saját szellemi alkotásának minősülnek”.^[36] A játékok részeit képező grafikai, zenei alkotások pedig ugyancsak védettek, ha „jellegükben fogva szerepet játszanak az egész mű eredetiségében”.^[37] Az irányelv kimondja, hogy a számítógépi programok bármely formában történő kifejezése „az irodalmi és művészeti művek védelméről szóló [Berni Egyezmény](#) [BUE] szerint irodalmi műként” részesülnek védelemben, amely kiterjed az előkészítő dokumentációra is. Ezzel szemben a szoftver és csatlakozófelülete alapját képező ötletek, elvek nem védettek. A Bezpečnostní softwarová asociace ügyben^[38] az EUB ezzel némiképpen egybecsengő ítéletében kimondta, hogy

a számítógépi program grafikus felhasználói felülete nem minősül [...] a program bármely formában történő kifejezésének, és [a Szoftver-irányelv alapján] nem részesülhet a számítógépi programok szerzői jogi védelmében.^[39]

Ehhez hasonló döntés született az SAS Institute Inc. ügyben is,^[40] amelyben megállapítást nyert, hogy

sem a számítógépi program funkcionalitása, sem a számítógépi program keretében a program bizonyos funkcióinak a használata céljából alkalmazott programnyelv és adatfájlformátum nem minősül e program kifejezési formájának, és ekként nem részesül [...] szerzői jogi védelemben.^[41]

[9] Szerzőnek a programot létrehozó természetes személyt, vagy természetes személyek csoportját, vagy a jogosultnak minősülő jogi személyt kell tekinteni.^[42] Utóbbi esetben általában azzal számolhatunk, hogy a természetes személy szerzők a jogi személy fejlesztő stúdió munkavállalóiként, a munkáltató utasítása alapján tevékenykednek, az elkészült program vagyoni jogait pedig a munkáltató kizárólagosan jogosult gyakorolni.^[43] Ezek a vagyoni jogok (->[szerzői vagyoni jogok – felhasználás, felhasználási módok](#)): a többszörözés joga,^[44] a program lefordításának, átdolgozásának, feldolgozásának, vagy bármely más módon történő módosításának, illetve ezek eredménye többszörözésének joga,^[45] illetve a program vagy másolatainak bármilyen formában – ideértve a fizikai adathordozón rögzített, és immateriális, digitális másolatokat egyaránt – történő

nyilvános terjesztésének joga, ideértve a bérbeadást is.^[46] A nyilvános terjesztés joga tekintetében a [4. cikk \(2\) bekezdése](#) külön is hangsúlyozza, hogy a program valamely példányának a jogosult által vagy az ő hozzájárulásával a Közösségen belül történő első eladása kimeríti^[47] az adott példány Közösségen belüli terjesztésére vonatkozó jogot, kivéve a program vagy valamely másolata további bérbeadásának ellenőrzéséhez való jogot. Ebből a szempontból a szoftverek egy látszólagos gordiuszi csomó béklyójába kerültek. A Szoftver-irányelv ugyanis a műpéldányok nyilvánosságához juttatását a terjesztés vagyoni joga alá illeszti, ugyanakkor a 2001/29/EK irányelv az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról ([InfoSoc-irányelv](#)) és a vonatkozó uniós bírósági esetjog a digitális másolatok nyilvánosságához juttatását a nyilvánosságához közvetítés InfoSoc-irányelvben foglalt vagyoni joga körébe utalja, amely tekintetében kimondja azt is a [\(29\) preambulumbekzdésben](#), hogy „a jogkimerülés kérdése nem merül fel sem általában a szolgáltatások, sem különösen az online szolgáltatások esetében” (->[jogkimerülés a szerzői jogban és az iparjogvédelemben](#)). Az EUB a UsedSoft ügyben^[48] úgy ítélte meg, hogy

a számítógépi program példányának terjesztési joga kimerül, ha a szerzői jog jogosultja – aki engedélyezte, akár ingyenesen is, e példánynak az internetről valamely adathordozóra való letöltését –, az e példány gazdasági értékének megfelelő díjazás megfizetése ellenében a tulajdonában álló műpéldányon időbeli korlátozás nélkül felhasználói jogot is biztosított.^[49]

A Usedsoft ügy dogmatikai szempontból legalábbis vitatható. A jogkimerülés alkalmazhatóságát ugyanis a licenc kulcsok adásvételére alapozza, holott a jogkimerülés tétele az adott fizikai műpéldányra vonatkozik. A licenc kulcs nem tekinthető szerzői jogi értelemben vett műpéldánynak, hanem önmagában egy hatásos műszaki intézkedés, amely a szoftverhez (magához a ->[szerzői műhöz](#)) való hozzáférést korlátozza.

[10] Vagyis a terjesztési jog szoftverek fizikai adathordozón, adásvétel útján történő terjesztése esetén merülhet csak ki. Ha a szoftvert online szolgáltatás keretében teszik immateriális formában hozzáférhetővé, egy másik vagyoni jog, a nyilvánosságához közvetítés lesz az irányadó, amely tekintetében az InfoSoc-irányelv a jogkimerülés (->[jogkimerülés a szerzői jogban és az iparjogvédelemben](#)) tételét kifejezetten kizárja. Ezt az álláspontot látszik alátámasztani mind a platformszolgáltatók, mind pedig a szoftverek szerzői jogi jogosultjainak szerződéses gyakorlata, amelyben szigorú keretek között szabják meg a szoftver jogszerű felhasználójának lehetőségeit.^[50] A szoftverek határterületet képeznek az áruk és szolgáltatások uniós jogi felfogása között. Az uniós bírósági esetjog^[51] alapján lehetnek áruk, amely alatt „pénzben kifejezhető értékkel rendelkező terméket” kell érteni,^[52] de az Európai Unió Működéséről Szóló Szerződés (EUMSZ) [57. cikke](#) alapján lehetnek szolgáltatások is, amennyiben „rendszerint díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás” keretében teszik digitális, immateriális formában a nyilvánosság számára hozzáférhetővé, és egyébként „nem tartoznak az áruk, a tőke és a személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezéseinek hatálya alá”.^[53] Ezt alátámasztja az InfoSoc-irányelv (29) preambulumbekzdése is, amely megállapítja, hogy a CD-ROM vagy CD-I^[54] esetében „a szellemi tulajdon anyagi hordozóban, vagyis árucikkben ölt testet” (->[szellemi tulajdonjog és szellemi alkotás](#)). Faludi még egy nagyon fontos aspektusra hívja a figyelmet a szoftverek felhasználásával kapcsolatban, amely a hagyományosan hárompólusú felhasználási folyamatot kétpólusúvá redukálja. Az előbbi esetben a végfelhasználók közössége, a széles nyilvánosság nem végzett a műérzékelés során tényleges felhasználási tevékenységet. A szoftverek esetében azonban az érzékelés feltétele a szoftver telepítése és futtatása, vagyis a többszörözés vagyoni jogának gyakorlása a végfelhasználó által. E tény indokolja, hogy a szoftverek esetében jóval szigorúbb a felhasználás módja, és szűkebben van meghatározva a kivételek és korlátozások (->[szerzői jogi kivételek és korlátozások](#)) köre is.^[55]

[11] A Szoftver-irányelv az engedélyhez kötött cselekmények alóli kivételek között említi a program jogszerű felhasználó általi többszörözését, ha arra a program rendeltetési céljának megfelelő

használat, illetve hibajavítás vagy biztonsági másolat készítése céljából van szükség.^[56] A jogszerű felhasználó engedély nélkül megfigyelheti, tanulmányozhatja és kipróbálhatja a szoftvert, hogy ezáltal megismerje az alapját képező ötletet, elvet.^[57] A háromlépcsős teszt követelményeinek szem előtt tartásával a [6. cikk](#) megszorításokkal^[58] ugyan, de biztosítja a visszafejtés jogát. Ennek tükrében nincs szükség a jogosult engedélyére, ha a többszörözés és lefordítás gyakorlása elengedhetetlen a szoftver más programokkal való együttes működtetéséhez szükséges információ megszerzéséhez, ha a visszafejtést az egyébként felhasználási engedéllyel rendelkező jogszerű felhasználó vagy nevében más, erre felhatalmazott személy végzi, aki számára a működtetéshez szükséges információ nem volt korábban hozzáférhető, és a cselekmények az eredeti program együttes működtetéséhez szükséges részeire korlátozódnak. Az engedélyhez kötött cselekmények alóli kivételek tekintetében az SAS Institute Inc. ügy további adalékot tartalmaz. Az ítélet szerint a jogszerű felhasználó „engedély nélkül megfigyelheti, tanulmányozhatja vagy kipróbálhatja a program működését a célból, hogy a program elemeinek alapját képező ötleteket és elveket meghatározza”.^[59]

4. Számítógépi programalkotások a magyar szerzői jogban

[12] Az Sztj.^[60] a nemzetközi (->nemzetközi szerzői és szomszédos jogi egyezmények) és uniós szerzői jogi szabályokkal (->uniós szerzői jog) összhangban védelemben részesíti a számítógépi programalkotást és a hozzá tartozó dokumentációt (szoftver) akár forráskódban, akár tárgykódban, illetve annak bármilyen más formában rögzített fajtáját, ideértve a felhasználói programot és az operációs rendszert is.^[61] Ezen túlmenően egy külön fejezetet is szentelt a jogalkotó a szoftvereknek, ahol először is kizárják az oltalom köréből a szoftver csatlakozó felületének alapját képező ötletet, elvet, elgondolást, eljárást, működési módszert vagy matematikai műveletet. A személyhez fűződő jogok (->személyhez fűződő jogok a szerzői jogban) tekintetében a szoftver szerzőjét megilleti a mű nyilvánosságra hozatalához való jog,^[62] a név feltüntetésének joga^[63] és a mű egységének védelméhez fűződő jog.^[64] A vagyoni jogok (->szerzői vagyoni jogok – felhasználás, felhasználási módok) tekintetében fentebb már utaltam rá, a szerzőt megilleti a többszörözés joga,^[65] a terjesztés joga,^[66] a nyilvános előadás joga,^[67] amennyiben az a szoftver nyilvános helyen, képernyőn való megjelenítésére vonatkozik, a nyilvánossághoz közvetítés joga,^[68] illetve az átdolgozás joga.^[69] A vagyoni jogokra vonatkozó általános engedélyezési szabályokon^[70] túl az [58. § \(3\) bekezdése](#) kimondja, hogy a szoftverre vonatkozó vagyoni jogok átruházhatók.

[13] Az [59. § \(1\) bekezdése](#) értelmében a szerző kizárólagos joga nem terjed ki a többszörözésre, az átdolgozásra, a feldolgozásra, a fordításra, a szoftver bármilyen más módon történő módosítására, a hibajavításra, illetve ezek eredményének a többszörözésére annyiban, amennyiben ezen felhasználás cselekményeket a szoftvert jogszerűen megszerző személy a szoftver rendeltetésével összhangban végzi. Ugyancsak a jogszerű felhasználó érdekeit védi az [59. § \(2\) bekezdésében](#) foglalt azon rendelkezés, amely szerint a felhasználási szerződésben (->szerzői jogi felhasználási szerződés) nem zárható ki, hogy a felhasználó egy biztonsági másolatot készíthessen a szoftverről, amennyiben az a felhasználáshoz szükséges. Az [59. § \(3\) bekezdése](#) lehetővé teszi továbbá, hogy a jogszerű felhasználó engedély nélkül a szoftvert megfigyelje, tanulmányozza annak működését, továbbá kipróbálhassa azt azon célból, hogy a program valamely elemének alapjául szolgáló elgondolást vagy elvet megismerje. A [60. § \(1\) bekezdése](#) lehetővé teszi azt is, hogy a jogszerű felhasználó többszörözze vagy lefordítsa a szoftvert, amennyiben az más szoftverekkel való együttes működtetéshez szükséges. Vagyis látható, hogy a szoftverek esetében az Sztj. külön nevesít olyan magatartásokat, amelyeket a szoftvert jogszerűen megszerző felhasználó megtehet, ezek azonban a Nagykommentár szerint „nem tekinthetők dogmatikai értelemben szabad felhasználási kivételeknek”.^[71] A jogosulti érdekek pozícióinak erősítését szolgálja az is, hogy a szabad felhasználás esetei szoftverek esetében csak igen korlátozottan érvényesülnek. Így például az idézés legfeljebb bizonyos programrészek szakirodalmi, oktatási, tudományos műben lehetséges, de szabadon felhasználható a szoftver, ha az fogyatékos személyek javát, vagy bírósági, hatósági eljárás célját szolgálja.^[72] A magáncélú többszörözés köréből szintén ki vannak zárva a szoftverek,^[73] és nem alkalmazható esetükben a nyilvános előadás joga alóli

kivétel sem.^[74] A nyilvános haszonkölcsönbe adás tekintetében ugyanakkor az [Sztj. 39. §-a](#) a szoftverre is alkalmazni rendeli azt a kivételt, amely alapján az országos szakkönyvtárak a programot könyvtári nyilvános haszonkölcsönbe adhatják. Ugyanitt kell megjegyezni, hogy a 2019/790 irányelv a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról (CDSM-irányelv) [6. cikke](#) lehetővé teszi, hogy a kulturális örökségvédelmi intézmények a kulturális örökség megőrzése érdekében a gyűjteményük állandó részét képező művekről és más teljesítményekről, azok megőrzése céljára, a megőrzéshez szükséges mértékben, bármilyen formátumban vagy hordozóanyagban másolatokat készítsenek.^[75]

5. A számítógépi programalkotás egyéb lehetséges oltalmi formái

[14] A szoftver fentiekben bemutatott szerzői jogi oltalmán túl az iparág szereplői érdekeltek abban, hogy más módon is körülbástyázzák a számítógépi programalkotás előállításába fektetett gazdasági érdekeik megtérülését, illetve annak lehetőségét. A szoftvert mint terméket az árucsereforgalomban, illetve az online szolgáltatások piacán oltalmazhatja ->[védjegy](#), amely lehetővé teszi, hogy a vásárlók a terméket az adott fejlesztővállalathoz, programozói közösséghez kössék.^[76] Az előállítás folyamata pedig üzleti titokként (->[üzleti titok és know-how](#), [védtett ismeret](#)) szolgálhatja a fejlesztők érdekeit. Ahogy arra fentebb már utaltunk, a védelem keretrendszere kialakításának hajnalán a szerzői jog és a szabadalom is felmerült, mint lehetséges oltalmi forma. A vetélkedés a szerzői jog javára dőlt el,^[77] ez azonban nem akadályozta meg, hogy a fejlesztők szabadalmaztassák azon találmányaikat, amelyeket számítógépi programmal valósítottak meg.^[78]

[15] Szabadalmi oltalomban részesíthető a találmány, amelynek célját a számítógépi programon keresztül, annak segítségével éri el, valamilyen műszaki jelleget tartalmaz, a technika mindenkori állása szerint újnak tekinthető és feltalálói tevékenység eredménye. Lovas szerint ilyen számítógéppel megvalósított találmány például az adattömörítési eljárás (MP3-eljárás), a képfeldolgozási eljárások, illetve az autók meghajtásának vezérlése, különféle mérési és ellenőrzési eljárások, számítógéppel megvalósított gyártás, elektromos jelek feldolgozása.^[79] A számítógéppel megvalósított találmány esetére jó példa a VICOM-ügy,^[80] amelyben egy képfeldolgozó rendszer új, matematikai algoritmus-alapú műszaki újítása nyert oltalmat.^[81] A számítógéppel megvalósított találmányok kérdésköre az európai jogalkotót is foglalkoztatta. Olyannyira, hogy egy irányelvtervezet is készült, amelyet 2005-ben végül nem fogadtak el. A javaslat igyekezett volna előmozdítani az európai informatikai ipar versenyképességét, az innováció fejlesztését, tartalmazta a szabadalmaztathatóság feltételeit és a találmányok felhasználásának szabályait, valamint a szabadalmaztathatóság köréből kizárt találmányokat körét.^[82]

6. JEGYZETEK

[1] FALUDI Gábor: „[A szoftver szerzői jogi szabályozása](#)” *Infokommunikáció és Jog* 2005/3, 2.

[2] FALUDI (1. j.). Vö. BÉKÉS Gergely: „Szoftverek szerzői jogi védelme a gyakorlatban” in LEGEZA Dénes (szerk.): *A szerzői jog gyakorlati kérdései – Válogatás a Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményeiből (2010 –2013) fennállásának 130. évfordulója alkalmából*, Budapest, Szellemi Tulajdon

Nemzeti Hivatala, 2014, 150–158.

[3] LOVAS Lilla Júlia: „A szoftver jogi oltalma: A számítógépi programalkotások szabadalmazthatósága összehasonlító megközelítésben. I.” *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2010/2,

[4] BARZÓ Tímea: „A szoftver szerzői jogi védelmének határai” in POGÁCSÁS Anett (szerk.): *Quaerendo et Creando – Ünnepi kötet Tattay Levente 70. születésnapja alkalmából*, Budapest, Szent István Társulat, 2014, 48–50.

[5] AUER Ádám – PAPP Tekla: „[A software-rel kapcsolatos alapvető szabályok nemzetközi aspektusból – különös tekintettel a német jogi megoldásokra](#)” *Debreceni Jogi Műhely* 2014/2–3, 1–9.

[6] FARKAS Henrietta Regina: „A szoftverek kereskedelmének szerzői jogi problémái az Európai Unióban” *Jogelméleti Szemle* 2014/2, 100–101.

[7] Lásd LOVAS (3. j.) 19.

[8] SZABÓ János: „Szoftverek szerzői joga – Nyílt forráskódú szoftverek felhasználási szerződéseiről” *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2017/2, 41–42.

[9] AUER Ádám – PAPP Tekla: „Rövid áttekintés a software fogalmáról a magyar szerzői jogban” *Jogelméleti Szemle* 2013/2, 13. Vö. GYERTYÁNFY Péter: *A számítógépi programok és elektronikus adattárak szerzői joga. Kandidátusi értekezés*, Budapest, 1989, 23–58.

[10] Lásd LOVAS (3. j.) 23.

[11] Lásd LOVAS (3. j.) 22.

[12] Lásd BARZÓ (4. j.) 57–58. Vö. Pamela SAMUELSON – Thomas VINJE – William CORNIS: „Does Copyright Protection Under the EU Software Directive Extend to Computer Program Behaviour, Languages and Interfaces?” *European Intellectual Property Review* February 2012.

[13] [Szjt. 6. § \(1\)–\(2\) bekezdés.](#)

[14] A munkaviszonyban vagy más hasonló jogviszonyban létrehozott művekkel kapcsolatos részletszabályokat az [Szjt. 30. §-a](#) tartalmazza.

[15] A munkaviszonyban alkotott művek részletszabályairól lásd [Szjt. 30. § \(1\)–\(7\) bekezdések.](#) Kapcsolódó bírósági döntés: Debreceni Ítéltábla [Pf.I.20.548/2010/4.](#)

[16] Lásd FALUDI (1. j.) 3. Vö. DUDÁS Ágnes: „A szoftver szerzői jogi védelme. I.” *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2005/2, 24–28.

[17] Az időleges többszörözési kivétel [InfoSoc-irányelv](#) és [Szoftver-irányelv](#) közötti metszéspontjához lásd HARKAI István: „Az időleges többszörözési kivétel az Európai Unió Bíróságának joggyakorlatában. I–II.” *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2019/5, 79–97, illetve 2019/ 6., 42–58. Vö. Lothar DETERMANN: „What Happens in the Cloud: Software as a Service and Copyright” *Berkeley Technology Law Journal* 2014, 1095–1029.

[18] A részletszabályokról lásd [WIPO Szerzői Jogi Szerződés 11. cikk](#); [InfoSoc-irányelv 6. cikk](#); [Szjt. 95-95/A. §.](#)

[19] Vö. Paul OHM – Blake REID: „Regulating Software When Everything Has Software” *The George Washington Law Review* 2016/6, 1678.

[20] Lásd SZABÓ (8. j.) 46–47.

[21] Lásd SZABÓ (8. j.) 41–42. Vö. BARZÓ (4. j.) 49–50; DUDÁS (17. j.) 15–17; ÁDÁM Szilveszter: „[A nyílt forrású licenzek és a magyar jog](#)” *Infokommunikáció és Jog* 2005/3, 21–24.

[22] Lásd FALUDI (1. j.) 2.

- [23] Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights – Annex 1C of the Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization. Magyarországon kihirdette az [1998. évi IX. törvény](#) az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (GATT) keretében kialakított, a Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó Marrakesh-i Egyezmény és mellékleteinek kihirdetéséről.
- [24] Lásd FALUDI (1. j.) 2.
- [25] [TRIPS-egyezmény 11. cikk.](#)
- [26] WIPO Copyright Treaty. Magyarországon kihirdette a [2004. évi XLIX. törvény](#) a Szellemi Tulajdon Világszervezete által 1996. december 20-án, Genfben aláírt Szerzői Jogi Szerződésének, valamint Előadásokról és a Hangfelvételekről szóló Szerződésének kihirdetéséről.
- [27] WIPO Szerzői Jogi Szerződés, [4. cikk.](#)
- [28] Lásd BARZÓ (4. j.) 42.
- [29] WIPO Szerzői Jogi Szerződés [6. cikk.](#)
- [30] WIPO Szerzői Jogi Szerződés [7. cikk.](#)
- [31] WIPO Szerzői Jogi Szerződés [8. cikk.](#)
- [32] Lásd LOVAS (3. j.) 40.
- [33] [Szoftver-irányelv \(4\) preambulumbekzdés.](#)
- [34] [Szoftver-irányelv 1. cikk \(1\)–\(4\) bekezdés.](#)
- [35] C-355/12. Nintendo Co. Ltd, Nintendo of America Inc., Nintendo of Europe GmbH v. PC Box Srl, 9Net Srl. ECLI:EU:C:2014:25.
- [36] Nintendo-ügy (35. j.) [21. pont.](#)
- [37] Nintendo-ügy (35. j.) [22. pont.](#)
- [38] C-393/09. *Bezpečnostní softwarová asociace – Svaz softwarové ochrany vs. Ministerstvo kultury*. ECLI:EU:C:2010:816. Az ügy részletes elemzéséhez lásd POGÁCSÁS Anett: „Az Európai Bíróság döntése a számítógépi program grafikus felhasználói felülete szerzői jogi védelméről – A számítógépi programok grafikus felhasználói felületének és annak televíziós sugárzásának szerzői jogi megítélése” *Jogesetek Magyarázata* 2011/1, 59–65.
- [39] *Bezpečnostní softwarová asociace* ügy (38. j.) [59. pont.](#)
- [40] C-406/10. *SAS Institute Inc. vs. World Programming Ltd*. ECLI:EU:C:2012:259.
- [41] *SAS Institute Inc* ügy (40. j.) [71. pont.](#)
- [42] *Szoftver-irányelv* (40. j.) [2. cikk \(1\) bekezdés.](#)
- [43] *Szoftver-irányelv* (40. j.) [2. cikk \(3\) bekezdés.](#)
- [44] *Szoftver-irányelv* (40. j.) [4. cikk \(1\) bekezdés](#) a) pont.
- [45] *Szoftver-irányelv* (40. j.) [4. cikk \(1\) bekezdés](#) b) pont.
- [46] *Szoftver-irányelv* (40. j.) [4. cikk \(1\) bekezdés](#) c) pont.
- [47] A jogkimerülés nemzetközi, uniós és egyesült államokbeli feldolgozásának részletes feldolgozásáról lásd MEZEI Péter: *Jogkimerülés a szerzői jogban*, Budapest, Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, Médiatanács – Médiatudományi Intézet, 2016. Vö. FERGE Zsigmond: „A számítógépi programok jogi védelme – A számítógépi programok »használt« másolatainak nem eredeti adathordozókon történő értékesítése” *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2017/1, 7–33; FARKAS (6. j.) 103–105.

[48] C-128/11. [UsedSoft GmbH vs. Oracle Internattional Corp.](#) ECLI:EU:C:2012:407.

[49] UsedSoft-ügy (48. j.) [89. pont.](#)

[50] A platformszolgáltatások szerződéses gyakorlatához lásd HARKAI István – MEZEI Péter: [„Önszabályozó platformok? Elemzés a végfelhasználói jogok érvényesüléséről a CDSM irányelv 17. cikkének átültetése fényében”](#) *In Medias Res* 2022/1, 5–17; MEZEI Péter – HARKAI István: [„Végfelhasználói flexibilitások és platformfelelősség a CDSM-irányelv fényében”](#) in TÖRÖK Bernát – ZÓDI Zsolt (szerk.): *Az internetes platformok kora.* Budapest, Ludovika, 2022, 109–127.

[51] Lásd például 7/68. [Európai Közösségek Bizottsága vs. Olasz Köztársaság.](#)

[52] Lásd FARKAS (6. j.) 109.

[53] Lásd FARKAS (6. j.) 109.

[54] Az azóta eltelt több mint két évtizedben kifejlesztett új adathordozók (DVD, BlueRay) álláspontom szerint beilleszthetők ebbe a körbe.

[55] Lásd FALUDI (1. j.) 4. Vö. Lothar DETERMANN – David NIMMER: [„Software Copyright's Oracle from the Cloud”](#) *Berkeley Technology Law Journal* 2015, 179–192.

[56] [Szoftver-irányelv 5. cikk \(1\)–\(2\) bekezdés.](#)

[57] [Szoftver-irányelv 5. cikk \(3\) bekezdés.](#)

[58] Bővebben lásd [6. cikk \(2\) bekezdés a\)–c\) pontok.](#)

[59] SAS Institute Inc ügy (40. j.) [71. pont.](#)

[60] A szoftverekhez kapcsolódó magyarországi joggyakorlat kimeríthetetlen tárházát adja a [Szerzői Jogi Szakértő Testület \(SZJSZT\) publikált szakvéleményeinek gyűjteménye](#), amely elektronikusan is elérhető. A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány SZJSZT szakvélemény: 8/2000/1-2. Szoftverek és hangfelvételek illegális másolása; az okozott vagyoni hátrány; 15/2000/1-2. Szoftver jogosulatlan többszörözése és terjesztése útján keletkezett vagyoni hátrány kiszámítása; 4/2000. Szoftver és hangfelvétel illegális másolása; az okozott kár mértéke. 6/2001/1-3, Pénzügyi szoftver szerzői jogi védelme; 3/2001. Szoftver szerzői jogi védelme; 21/2001. Szoftver szerzői jogi védelme, más szoftverben való felhasználása; 34/2001. Szoftver szerzői jogi védelme és illegális másolása; 7/2002/1-3. Vérnyomásmérő készüléket működtető szoftverek szerzői jogi védelme, összehasonlítása; az okozott vagyoni hátrány mértéke; 18/2002. Szoftver felhasználásának jogszerűsége; 12/2003. Számítógépes rendszerekkel készített költségvetési kiírások összehasonlítása szerzői jogi szempontból; 24/2003. Számítógépes programalkotás jogosulatlan felhasználása; 41/2003. Szoftverek jogosulatlan többszörözésével okozott vagyoni hátrány megállapítása; 28/2004. A számítógépi programalkotás célszerű működése és grafikus felhasználói felületének vizuális megjelenítése közötti funkcionális kapcsolat; 37/2004. Számítógépi programalkotás jogosulatlan felhasználása; 22/2005. Munkaviszonyban alkotott szoftverre kötött felhasználási szerződés; 29/2005. A szerzői jogdíj mértéke szoftver felhasználása esetén; a vagyoni hátrány kiszámítása a szerzői jogok megsértése esetén; 2/2007. Számítógépi programalkotás jogi védelme; 3/2007. Szoftverek közötti együttműködés, jogosulatlan hozzáférés szoftver forráskódjához; 9/2007/1. Számítógépi programalkotás jogi védelme; 27/2007/1. Számítógépi programalkotás jogi védelme; 09/2009/1. Számítógépi programalkotás átdolgozása; 26/2009/1. Számítógépi programalkotás szerzősége; 12/2011/1. Számítógépi program jogi védelme; 13/2011/1. Számítógépi program jogi védelme; 23/2011. Számítógépi programalkotás jogi védelme; 19/2013. Számítógépi program jogi védelme; 4/2014. Számítógépi program jogi védelme; 11/2014. Számítógépi program jogi védelme; 18/2014. Számítógépi program jogi védelme; 6/2015. Szoftver felhasználási szerződés értelmezése, terminál szerveren történő szoftver futtatás szerzői jogi megítélése; 32/2015. Szoftver mű védelem képessége; 23/2016. Szoftverhez kapcsolódó dokumentáció szerzői jogi védelme; 15/2017. Szoftverek forráskódjának szerzői jogi összehasonlító elemzése; 24/2017. Számítógépi programalkotás jogi

védelme; 15/2018. Számítógépi programalkotás jogi védelme; 19/2019. Számítógépi programalkotás jogi védelme.

[61] [Sztj. 1. § \(2\) bekezdés c\) pont.](#)

[62] [Sztj. 10–11. §.](#)

[63] [Sztj. 12. §.](#)

[64] [Sztj. 13. §.](#)

[65] [Sztj. 18–19. §.](#)

[66] [Sztj. 23. §.](#)

[67] [Sztj. 24–25. §.](#)

[68] [Sztj. 26–27. §.](#)

[69] [Sztj. 29. §.](#)

[70] Kizárólagos jog a mű egészének vagy valamely azonosítható részének anyagi formában és nem anyagi formában történő bármilyen felhasználása és minden egyes felhasználás engedélyezése, és a felhasználási engedély fejében megfelelő felhasználási díj megfizetése. Lásd [Sztj. 16. §.](#)

[71] KABAI Eszter: „2. A szoftver és a szabad felhasználás esetei” in LEGEZA Dénes – GYERTYÁNFY Péter (szerk.): *Nagykommentár a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényhez* (2021. január 1. időállapotú, 2021. évi Jogtár-formátumú kiadás).

[72] KABAI (71. j.)

[73] [Sztj. 35. § \(1\) bekezdés.](#)

[74] [Sztj. 38. § \(1\) bekezdés, 60. § \(4\) bekezdés.](#) Bővebben lásd KABAI (71. j.).

[75] Ez különösen releváns lehet például videójáték szoftverek esetében. A témáról bővebben lásd HARKAI István: „A videójáték mint kulturális örökség megőrzése a [CDSM-irányelv](#) tükrében” *Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Szemle* 2022/4, 25–48.

[76] Lásd FALUDI (1. j.) 3.

[77] Az Európai Bizottság maga is foglalkozott a gondolattal, hogy irányelvi szinten szabályozza a számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmaztathatóságának kérdéseit, ám e törekvés megmaradt a javaslat szintjén. Az Egyesült Államokban, Japánban, sőt még a WIPO előtt is felmerült a *sui generis* oltalom lehetősége is. Bővebben lásd LOVAS (3. j.) 27–51.

[78] Lásd LOVAS (3. j.) 16.

[79] LOVAS (3. j.) 20 –21.

[80] T 0208/84 (Computer-related invention) of 15.7.1986.

[81] Lásd LOVAS (3. j.) 31. Vö. Pamela SAMUELSON: „Functionality and Expression in Computer Programs: Refining the Tests for Software Copyright Infringement” *UC Berkeley Public Law Research Paper* 2017, 53–60; Maximilian PATERSON: „Properly Protecting Code: Solving Copyright and Patent Rights Overlap via Computer Software Suitability in Copyright” *Intellectual Property Journal* 2013/2, 173–194.

[82] Az irányelvjavaslatról részletesen lásd LENDVAI Zsófia: „[A számítógéppel megvalósított találmányok szabadalmaztathatóságáról szóló irányelvjavaslat](#)” *Infokommunikáció és Jog* 2005/3, 6–10. Vö. LOVAS (3. j.) 27–51.